

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 7
MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 7
BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC
Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I: ĐỌC – HIỂU (3 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi:

BÓ CỦA XI-MÔNG

Trời âm áp vô cùng, dễ chịu vô cùng. Ánh Mặt Trời êm đềm sưởi ấm bãi cỏ. Nước lấp lánh như gương. Và Xi-mông có những giây phút khoan khoái, có cái cảm giác uể oải thường thấy sau khi khóc, em rất thèm được nằm ngủ ở đây, trên mặt cỏ, dưới nắng ấm.

Một chú nhái con màu xanh lục nhảy dưới chân em. Em định bắt nó. Nó nhảy thoát. Em đuổi theo nó và vồ hụt ba lần liền. Cuối cùng, em tóm được hai đầu chân sau của nó và bật cười nhìn con vật cố giãy giụa thoát thân. Nó thu mình trên đôi cẳng lớn, rồi bật phắt lên, đột ngột duỗi cẳng, ngay đơ như hai thanh gỗ; trong lúc giương tròn con mắt có vành vàng, nó dùng hai chân trước đập vào khoảng không, huơ lên như hai bàn tay. Thấy vậy, em nhớ đến một thứ đồ chơi làm bằng những thanh gỗ hẹp đóng đỉnh chữ chi chồng lên nhau, và với động tác cũng giống như vậy, điều khiển các chú lính nhỏ cài bên trên tập tành. Thế là em nghĩ đến nhà, rồi nghĩ đến mẹ, và thấy buồn vô cùng, em lại khóc. Người em rung lên, em quỳ xuống và đọc kinh cầu nguyện như trước khi đi ngủ. Nhưng em không đọc hết được, vì những con nức nở lại kéo đến, dồn dập, xốn xang choán lấy em. Em chẳng nghĩ ngợi gì nữa, chẳng nhìn thấy gì quanh em nữa mà chỉ khóc hoài.

Bỗng một bàn tay chắc nịch đặt lên vai em và một giọng nói ồm ồm hỏi em: “Có điều gì làm cháu buồn phiền đến thế, cháu ơi?”.

Xi-mông quay lại. Một bác công nhân cao lớn, râu tóc đen, quần, đang nhìn em với vẻ nhân hậu. Em trả lời, mắt đẫm lệ, giọng nghẹn ngào:

- Chúng nó đánh nhau... vì... cháu ... cháu.... không có bố... không có bố.

- Sao thế? – Bác ta mỉm cười bảo – Ai mà chẳng có bố.

Em bé nói tiếp một cách khó khăn, giữa những tiếng nấc buồn tủi:

- Cháu... cháu không có bố.

Bác công nhân bỗng nghiêm lại; bác nhận ra thằng bé con nhà chị Blăng-sốt, và tuy mới đến vùng này, bác cũng đã mong manh biết chuyện của chị.

- Thôi nào, - Bác nói – đừng buồn nữa, cháu ơi, và về nhà mẹ cháu với bác đi. Người ta sẽ cho cháu... một ông bố.

Hai bác cháu lên đường. Người lớn dắt tay đưa bé, và bác lại mỉm cười, vì bác chẳng khó chịu được đến gặp chị Blăng-sốt, nghe đồn chị là một trong những cô gái đẹp nhất vùng [...]

Họ đến trước một ngôi nhà nhỏ, quét vôi trắng, hết sức sạch sẽ.

- Đây rồi. – Đứa trẻ nói, và em gọi to – Mẹ ơi!

Một thiếu phụ xuất hiện, và bác công nhân bỗng tắt nụ cười, vì bác hiểu ra ngay là không bõn cợt được với một cô gái cao lớn, xanh xao, đứng nghiêm nghị trước cửa nhà mình, như muốn cấm đàn ông bước qua ngưỡng cửa ngôi nhà nơi chị đã bị một kẻ khác lừa dối. E dè, mũ cầm tay, bác áp ứng:

- Đây, thưa chị, tôi dắt về trả cho chị cháu bé bị lạc ở gần bờ sông.

Nhưng Xi-mông nhảy lên ôm lấy cổ mẹ, lại òa khóc và bảo:

- Không, mẹ ơi, con đã muốn nhảy xuống sông cho chết đuối, vì chúng nó đánh con... đánh con... tại con không có bố.

Đôi má thiếu phụ đỏ bừng và tê tái đến tận xương tủy, chị ôm con hôn láy hôn để, trong khi nước mắt lã chã tuôi rơi. Người đàn ông xúc động vẫn đứng đó, không biết bỏ đi thế nào cho phải. Nhưng Xi-mông bỗng chạy đến bên bác và nói:

- Bác có muốn làm bố cháu không?

Im lặng như tờ. Chị Blăng-sốt hổ thẹn, lặng ngắt và quẩn quại, dựa vào tường, hai tay ôm ngực. Thấy người ta không trả lời mình, em bé lại nói:

- Nếu bác không muốn, cháu sẽ quay trở ra nhảy xuống sông cho chết đuối.

Bác công nhân cười đáp coi như chuyện đùa:

- Có chứ, bác muốn chứ.

- Thế bác tên là gì? – Em bé liền hỏi – Để cháu trả lời chúng nó khi chúng nó muốn biết tên bác.

- Phi-líp. – Người đàn ông đáp.

Xi-mông im lặng một giây, để ghi nhớ cái tên ấy trong óc, rồi hét cả buồn, em vươn hai cánh tay và nói:

- Thế nhé! Bác Phi-líp, bác là bố cháu.

Bác công nhân nhấc bổng em lên, đột ngột hôn vào hai má em, rồi sải từng bước dài, bỏ đi rất nhanh.

Ngày hôm sau, khi em bé đến trường, một tiếng cười ác ý đón em. Và lúc tan học, khi thằng kia lại muốn trêu chọc, Xi-mông quát vào mặt nó những lời này, như ném một hòn đá: “Bố tao ấy à, bố tao tên là Phi-líp”.

Khấp xung quanh bật lên những tiếng la hét thích thú:

- Phi-líp gì? ... Phi-líp nào? ... Phi-líp là cái gì?... Mà lấy đâu ra Phi-líp của mày thế?

Xi-mông không trả lời gì hết, và một mực tin tưởng sắt đá, em đưa con mắt thách thức chúng, sẵn sàng chịu hành hạ, còn hơn là bỏ chạy. Thầy giáo giải thoát cho em và em về nhà.

(Guy-đơ Mô-pa-xăng, *Bố của Xi-mông*, Lê Hồng Sâm dịch)

Câu 1. Truyện *Bố của Xi-mông* có sự kết hợp phương thức tự sự với phương thức nào?

A. Biểu cảm

B. Nghị luận

C. Thuyết minh

D. Miêu tả

Câu 2. Người kể trong văn bản *Bố của Xi-mông* là ai?

- A. Bác công nhân Phi-líp
- B. Chị Blăng-sốt
- C. Xi-mông
- D. Người kể vắng mặt

Câu 3. Xi-mông ở trong trạng thái nào khi đuổi bắt con nhái?

- A. Đau khổ đến muốn chết
- B. Rất buồn ngủ và mệt mỏi
- C. Vừa đau buồn lại chột vui
- D. Rất vui thích đuổi bắt con nhái

Câu 4. Ý nào dưới đây thể hiện đầy đủ nhất tâm trạng của Xi-mông khi em thổ lộ với bác công nhân Phi-líp mong muốn có một ông bố?

- A. Vừa đau khổ, vừa khát khao, hi vọng
- B. Rất buồn ngủ và mệt mỏi
- C. Vừa đau buồn lại chột vui
- D. Rất vui thích đuổi bắt con nhái

Câu 5. Ý nào nêu nhận xét đúng về sự xuất hiện của “ông bố” Phi-líp trong cuộc đời Xi-mông?

- A. Là kết quả của phép màu kì diệu
- B. Bất ngờ nhưng hợp lí và cảm động
- C. Đã được dự báo từ trước
- D. Là tự nhiên, do bác Phi-líp có ý từ lâu

Câu 6. Theo em, nguyên nhân chính dẫn đến việc lũ trẻ trêu chọc, hành hạ bé Xi-mông là gì?

- A. Vì muốn tạo trò vui
- B. Vì thói vô cảm, độc ác
- C. Vì định kiến của người lớn
- D. Vì thiếu sự hiểu biết, cảm thông

Câu 7. Vì sao bác Phi-líp nhận lời làm bố của Xi-mông?

- A. Vì lời đề nghị của Xi-mông quá bất ngờ
- B. Vì hoàn cảnh gia đình của thiếu phụ Blăng-sốt
- C. Vì cảm thông và muốn giúp đỡ mẹ con Xi-mông
- D. Vì bác khỏe mạnh và thường hay giúp đỡ người khác

Câu 8. Lời nhắn gửi chung nhất của câu chuyện này là gì?

- A. Không nên trêu chọc, giễu cợt Xi-mông
- B. Hãy cảm thông, chia sẻ với mẹ con Xi-mông
- C. Hãy đối xử nhân hậu với những con người thiệt thòi, đau khổ
- D. Mong Xi-mông được hạnh phúc và có một ông bố.

Câu 9. Ý nghĩa của yếu tố “nhân” trong hai từ in đậm ở câu sau có giống nhau không? Em hãy giải thích vì sao.

“Một bác **công nhân** cao lớn, râu tóc đen, quần, đang nhìn em với vẻ **nhân hậu**”.

Phần II: TẬP LÀM VĂN (7 điểm)

Câu 1. Tìm phó từ bổ sung ý nghĩa cho động từ, tính từ trong những câu sau và cho biết mỗi phó từ bổ sung ý nghĩa gì.

a. Và tôi không nghĩ ra được cách gì hơn là thay mặt bà An-tu-nai Xu-lai-ma-nô-va để kể hết chuyện này.

b. Các em ghé vào đây xem là hay lắm, các em chả sẽ học tập ở đây là gì?

c. Chúng tôi cũng đứng dậy công những bao ki-giắc lên lưng và rảo bước về làng.

d. An-tư-nai, cái tên hay quá, mà em thì chắc là ngoan lắm phải không?

Câu 2. Hãy phân tích câu chuyện về trò chơi của hai bố con ở vườn hoa và món quà trong truyện ngắn Vừa nhắm mắt, vừa mở cửa sổ của Nguyễn Ngọc Thuần

ĐÁP ÁN:**Phần I:****Câu 1 (0.25 điểm):**

Truyện *Bố của Xi-mông* có sự kết hợp phương thức tự sự với phương thức nào?

- A. Biểu cảm
- B. Nghị luận
- C. Thuyết minh
- D. Miêu tả

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Truyện *Bố của Xi-mông* có sự kết hợp phương thức tự sự với phương thức miêu tả

=> Đáp án: D

Câu 2 (0.25 điểm):

Người kể trong văn bản *Bố của Xi-mông* là ai?

- A. Bác công nhân Phi-líp
- B. Chị Blăng-sốt
- C. Xi-mông
- D. Người kể vắng mặt

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản và chú ý lời kể

Lời giải chi tiết:

Người kể trong văn bản *Bố của Xi-mông* là người kể vắng mặt

=> Đáp án: D

Câu 3 (0.25 điểm):

Xi-mông ở trong trạng thái nào khi đuổi bắt con nhái?

- A. Đau khổ đến muốn chết
- B. Rất buồn ngủ và mệt mỏi
- C. Vừa đau buồn lại chột vui
- D. Rất vui thích đuổi bắt con nhái

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản từ đầu đến “...khóc hoài”

Lời giải chi tiết:

Khi đuổi bắt con nhái, Xi-mông ở trong trạng thái vừa đau buồn lại chột vui

=> Đáp án: C

Câu 4 (0.25 điểm):

Ý nào dưới đây thể hiện đầy đủ nhất tâm trạng của Xi-mông khi em thổ lộ với bác công nhân Phi-líp mong muốn có một ông bố?

- A. Vừa đau khổ, vừa khát khao, hi vọng
- B. Rất buồn ngủ và mệt mỏi
- C. Vừa đau buồn lại chợt vui
- D. Rất vui thích đuổi bắt con nhái

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản từ “*Đôi má thiếu phụ đỏ bừng... cho chết đuối*”

Lời giải chi tiết:

Tâm trạng của Xi-mông khi em thổ lộ với bác công nhân Phi-líp mong muốn có một ông bố là vừa đau khổ, vừa khát khao, hi vọng

=> Đáp án: A

Câu 5 (0.25 điểm):

Ý nào nêu nhận xét đúng về sự xuất hiện của “ông bố” Phi-líp trong cuộc đời Xi-mông?

- A. Là kết quả của phép màu kì diệu
- B. Bất ngờ nhưng hợp lí và cảm động
- C. Đã được dự báo từ trước
- D. Là tự nhiên, do bác Phi-líp có ý từ lâu

Phương pháp giải:

Đọc văn bản từ “*Đôi má thiếu phụ đỏ bừng... bỏ đi rất nhanh*”

Lời giải chi tiết:

Sự xuất hiện của “ông bố” Phi-líp trong cuộc đời Xi-mông là bất ngờ nhưng hợp lí và cảm động

=> Đáp án: B

Câu 6 (0.25 điểm):

Theo em, nguyên nhân chính dẫn đến việc lũ trẻ trêu chọc, hành hạ bé Xi-mông là gì?

- A. Vì muốn tạo trò vui
- B. Vì thói vô cảm, độc ác
- C. Vì định kiến của người lớn
- D. Vì thiếu sự hiểu biết, cảm thông

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản, chú ý chi tiết Xi-mông nói với bác Phi-líp và chị Blăng-sốt

Lời giải chi tiết:

Theo em, nguyên nhân chính dẫn đến việc lũ trẻ trêu chọc, hành hạ bé Xi-mông là vì thiếu sự hiểu biết, cảm thông

=> Đáp án: D

Câu 7 (0.25 điểm):

Vì sao bác Phi-líp nhận lời làm bố của Xi-mông?

- A. Vì lời đề nghị của Xi-mông quá bất ngờ
- B. Vì hoàn cảnh gia đình của thiếu phụ Blăng-sốt
- C. Vì cảm thông và muốn giúp đỡ mẹ con Xi-mông

D. Vì bác khỏe mạnh và thường hay giúp đỡ người khác

Phương pháp giải:

Đọc văn bản từ “*Đôi má thiếu phụ đỏ bừng... bỏ đi rất nhanh*”

Lời giải chi tiết:

Bác Phi-líp nhận lời làm bố của Xi-mông vì cảm thông và muốn giúp đỡ mẹ con Xi-mông

=> Đáp án: C

Câu 8 (0.25 điểm):

Lời nhắn gửi chung nhất của câu chuyện này là gì?

- A.** Không nên trêu chọc, giễu cợt Xi-mông
- B.** Hãy cảm thông, chia sẻ với mẹ con Xi-mông
- C.** Hãy đối xử nhân hậu với những con người thiệt thòi, đau khổ
- D.** Mong Xi-mông được hạnh phúc và có một ông bố.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản và cảm nhận thông điệp của câu chuyện

Lời giải chi tiết:

Lời nhắn gửi chung nhất của câu chuyện này là; Hãy đối xử nhân hậu với những người thiệt thòi, đau khổ

=> Đáp án: C

Câu 9 (0.25 điểm):

Ý nghĩa của yếu tố “nhân” trong hai từ in đậm ở câu sau có giống nhau không? Em hãy giải thích vì sao.

“Một bác **công nhân** cao lớn, râu tóc đen, quần, đang nhìn em với vẻ **nhân hậu**”.

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức từ đồng âm, từ nhiều nghĩa và từ mượn để trả lời

Lời giải chi tiết:

Ý nghĩa của yếu tố “nhân” trong hai từ in đậm ở trong câu trên không giống nhau. Một chỉ người lao động, một để chỉ phẩm chất nhân hậu của con người.

Phần II.

Câu 1 (2 điểm):

Tìm phó từ bổ sung ý nghĩa cho động từ, tính từ trong những câu sau và cho biết mỗi phó từ bổ sung ý nghĩa gì.

- Và tôi không nghĩ ra được cách gì hơn là thay mặt bà An-tư-nai Xu-lai-ma-nô-va để kể hết chuyện này.
- Các em ghé vào đây xem là hay lắm, các em chả sẽ học tập ở đây là gì?
- Chúng tôi cũng đứng dậy công những bao ki-giắc lên lưng và rảo bước về làng.
- An-tư-nai, cái tên hay quá, mà em thì chắc là ngoan lắm phải không?

Phương pháp giải:

Dựa vào chức năng của phó từ để xác định

Lời giải chi tiết:

a.

Phó từ: *không* bổ sung ý nghĩa phủ định cho động từ *nghĩ*

Phó từ: *ra*, được bổ sung ý nghĩa chỉ kết quả hành động *nghĩ*

b.

Phó từ: *lắm* bổ sung ý nghĩa mức độ cho tính từ *hay*

Phó từ: *chả* bổ sung ý nghĩa phủ định cho động từ *chẳng*

Phó từ: *sẽ* bổ sung ý nghĩa thời gian tương lai cho động từ *học tập*

c. Phó từ: *cũng* bổ sung ý nghĩa tiếp diễn cho động từ *đứng dậy*

d.

Phó từ: *quá* bổ sung ý nghĩa mức độ cho tính từ *hay*

Phó từ: *lắm* bổ sung ý nghĩa mức độ cho tính từ *ngoan*

Câu 2 (5 điểm):

Hãy phân tích câu chuyện về trò chơi của hai bố con ở vườn hoa và món quà trong truyện ngắn *Vừa nhắm mắt, vừa mở cửa sổ* của Nguyễn Ngọc Thuần

Phương pháp giải:

Nêu cảm nhận của bản thân em

Lời giải chi tiết:**Bài tham khảo:**

Truyện ngắn *Vừa nhắm mắt vừa mở cửa sổ* với những hình ảnh ẩn dụ biểu tượng: những đóa hoa, những món quà, là một cách cảm nhận thiên nhiên xung quanh ta, cảm nhận bằng mọi giác quan. Đồng thời gửi đến thông điệp về món quà và cách gửi quà, nhận quà. Qua đó cho thấy tình yêu thiên nhiên, tình cha con và tình cảm với những “món quà” của các nhân vật.

Bằng sự nỗ lực của bản thân, lời động viên của bố, nhân vật “tôi” đã có thể cảm nhận mọi thứ bằng xúc giác. Đó là đố và giải đố để xác định khoảng cách. Với bố, đứng ở đâu đó rồi hỏi con đoán xem mình cách con bao xa, nhân vật “tôi” từ không đoán được đến “Bây giờ chỉ cần nghe tiếng bước chân cũng biết bố cách xa bao nhiêu”. Với người chú, ban đầu không tin nhưng nhân vật “tôi” đã dần chứng minh được khiến chú phải thốt lên “Thật không thể tin nổi, cháu có con mắt thần!”. Sự tự giác và khả năng đặc biệt đã cứu được bạn Tý.

Đố và giải đố bằng khứu giác để xác định từng loài hoa. Nhắm mắt lại, ngửi rồi gọi tên nó. Sau mỗi lần bố đều phải xác nhận lại. Câu đố cũng được lặp đi lặp lại cho đến khi nhân vật “tôi” nhận diện được tất cả mùi hương của các loài hoa. Đến mức có thể cảm nhận được hoa hồng nở kể cả khi không nhìn thấy. Còn biết hoa gì từng mùa, hoa gì nở sớm, hoa gì nở muộn. Phân biệt được một lúc những hoa đang nở. Câu văn “Những bông hoa chính là người đưa đường” cho ta hiểu “thế giới” chính là những điều thân thuộc, gần gũi với chính mình. Khi nhắm mắt lại và cảm nhận mọi thứ bằng mọi giác quan, bạn sẽ thấy con đường đi của riêng mình. Qua đó, chúng ta thấy tác giả đã thể hiện thái độ trân trọng, yêu thương thế giới tự nhiên.

Câu chuyện về món quà của Tý đem cho bố những trái ổi to đều được bọc ni lông đang hoàng đã khẳng định rằng một món quà bao giờ cũng đẹp. Khi ta nhận hay cho một món quà, ta cũng đẹp vì món quà đó. Với những hình ảnh ẩn dụ biểu tượng: những đóa hoa, những món quà, tác phẩm *Vừa nhắm mắt vừa mở cửa sổ* đã đưa ra một cách cảm nhận thiên nhiên xung quanh ta: cảm nhận bằng mọi giác quan. Đồng thời gửi đến thông điệp về món quà và cách gửi quà, nhận quà. Qua đó cho thấy tình yêu thiên nhiên, tình cha con và tình cảm với những “món quà” của các nhân vật.

Loigiaihay.com